

Aldringen og dens betydning for reformer af ældreplejen

Tine Rostgaard

SFI – Det Nationale Center for Velfærd

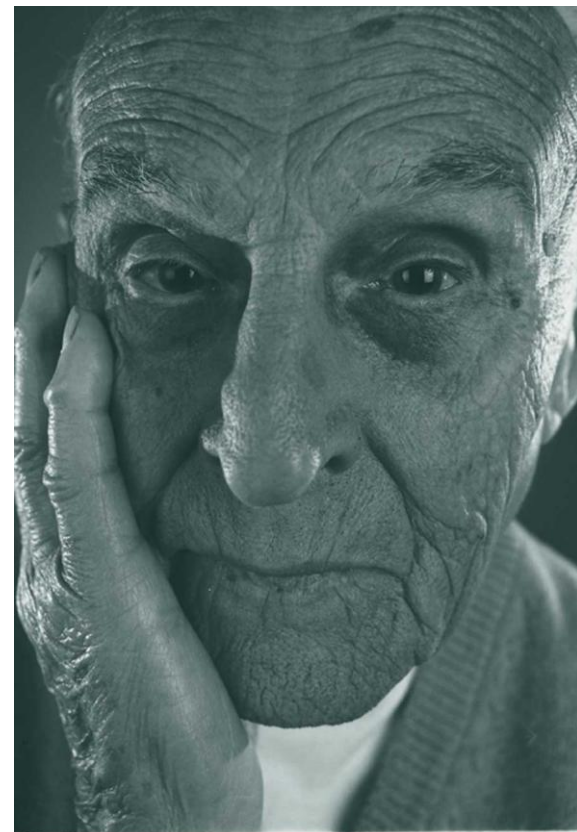
Dansk Gerontologisk Selskabs Årsmøde
8.-9. April 2011, Korsør

- ❑ Den demografiske udfordring
  - Vi bliver ældre, og ikke kun i Danmark
- ❑ Reformen i hjemmeplejen
  - Resultater fra LIVINDHOME projektet

Aldrende samfund

3 årsager:

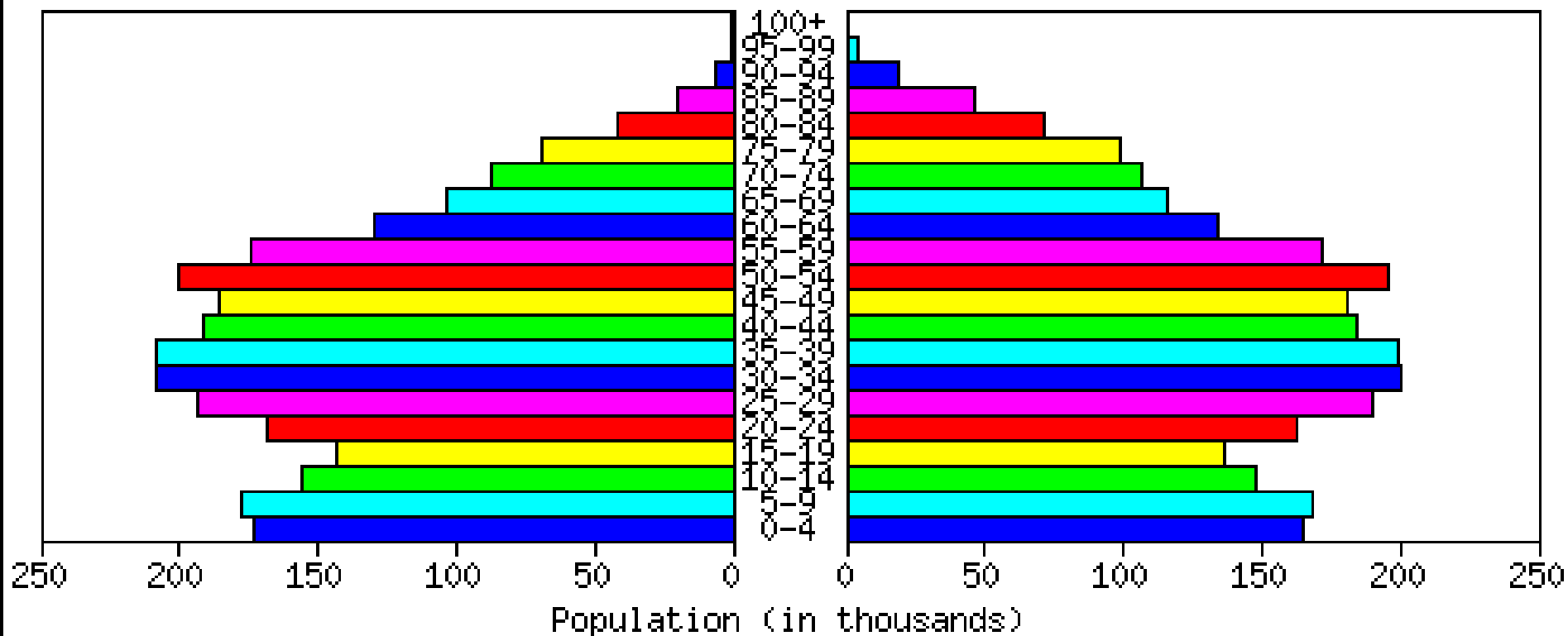
- Baby-boom'erne (1945-65) bliver gamle
- Faldende fertilitetsrate
- Stigende levetid

- MEN fremskrivninger usikre: migration, nyt baby-boom...

Denmark: 2000

MALE

FEMALE

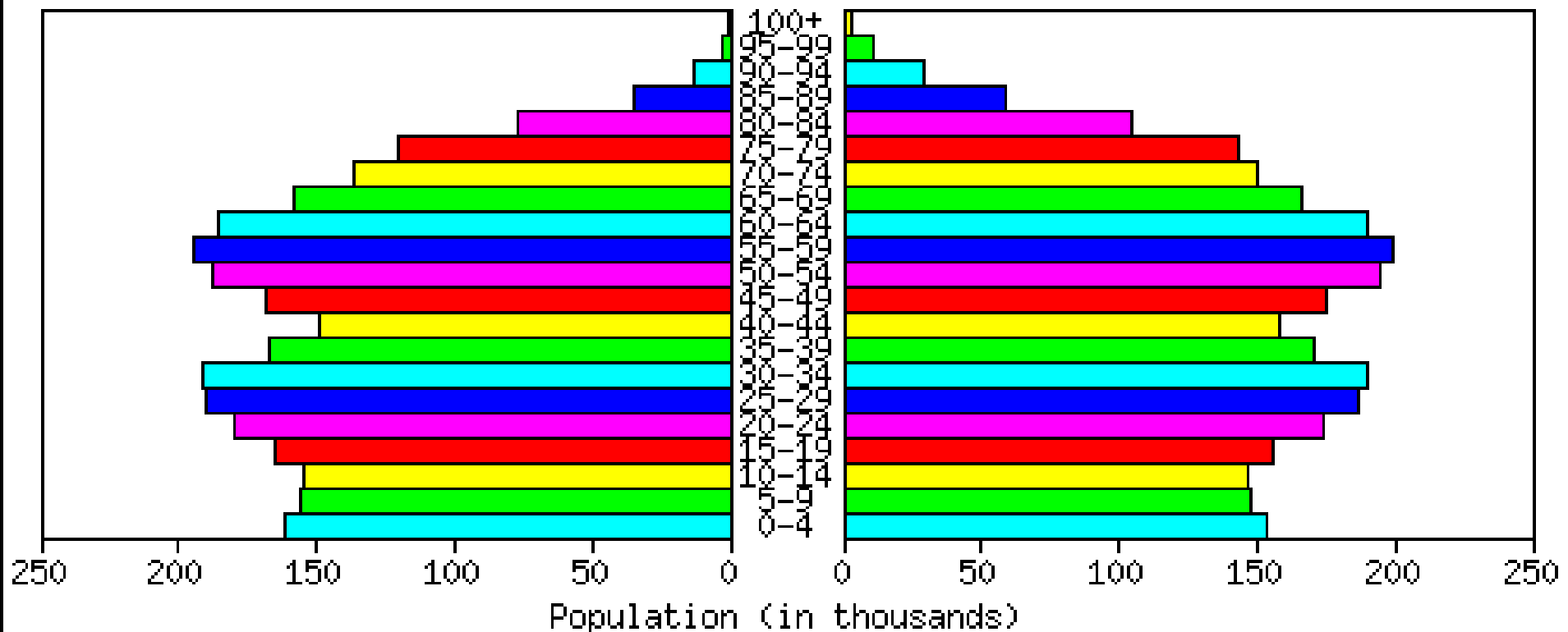

Source: U.S. Census Bureau, International Data Base.

Danmark: 2025

MALE

FEMALE

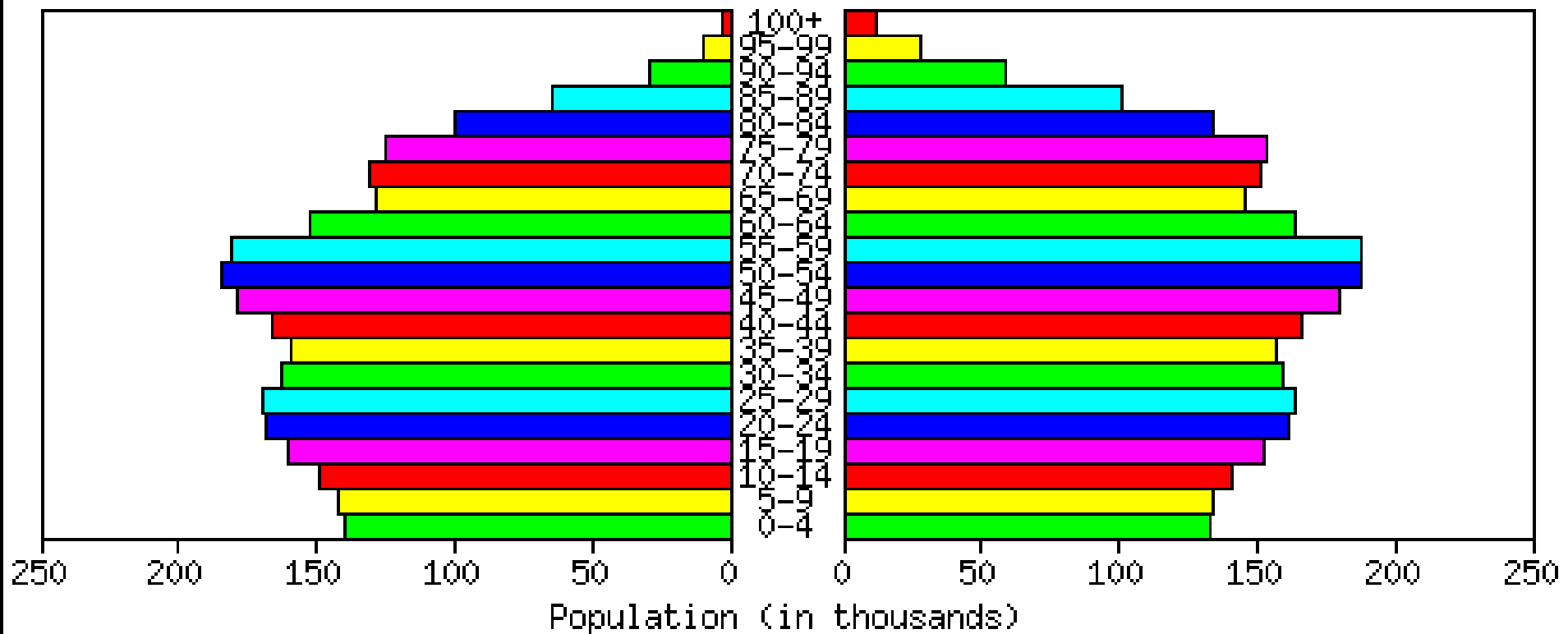

Source: U.S. Census Bureau, International Data Base.

Danmark: 2050

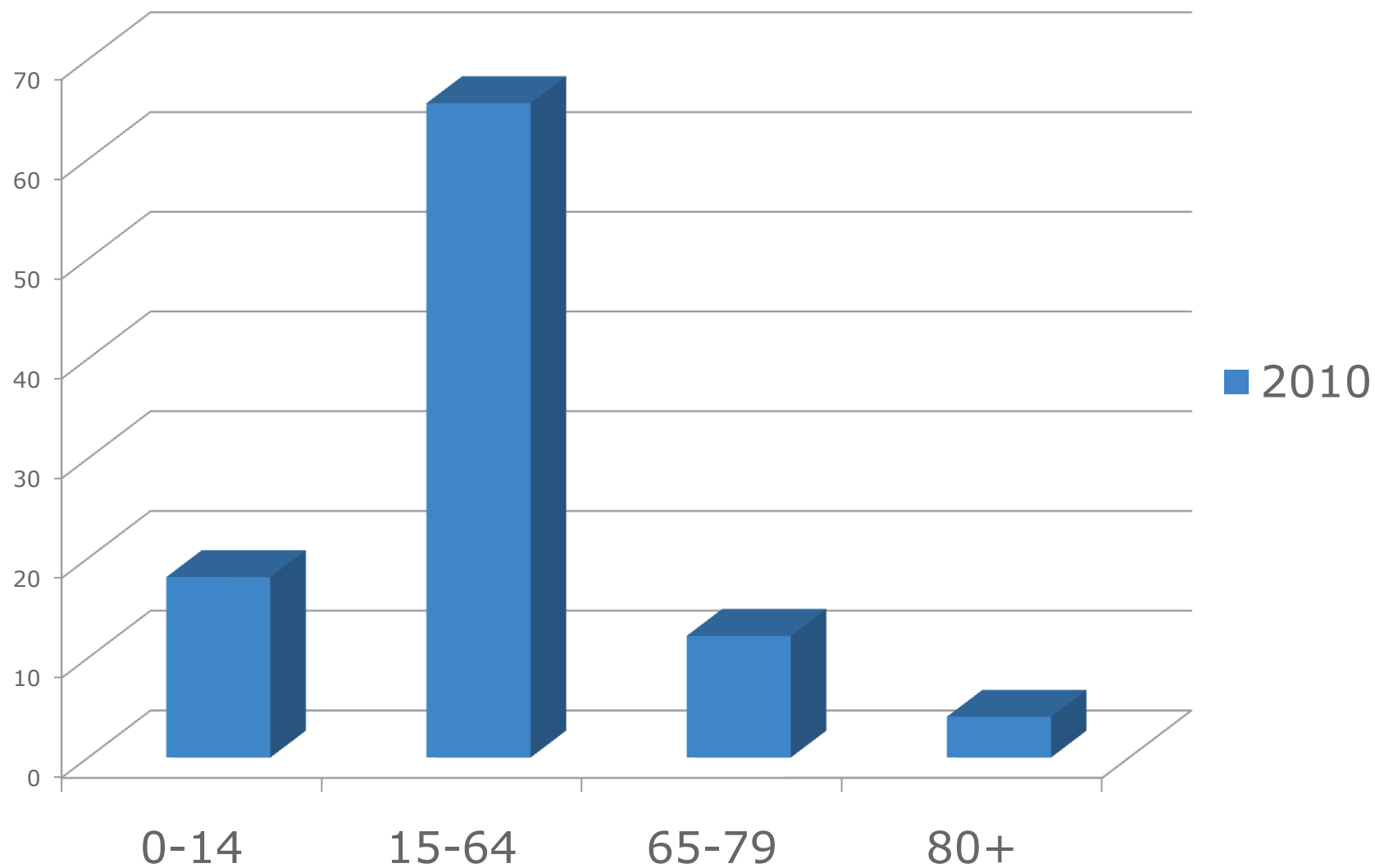
MALE

FEMALE

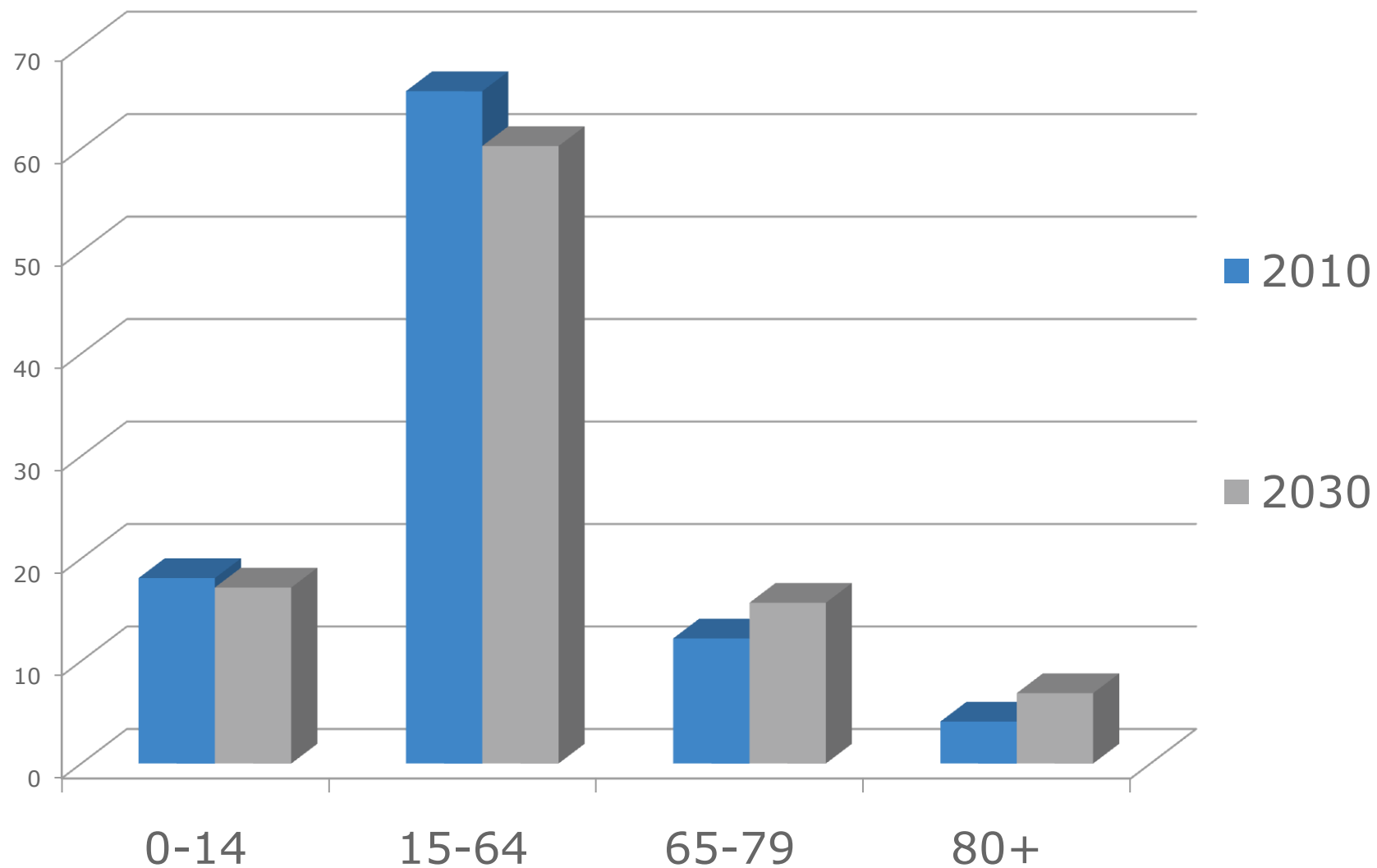

Source: U.S. Census Bureau, International Data Base.

Befolkningen i %

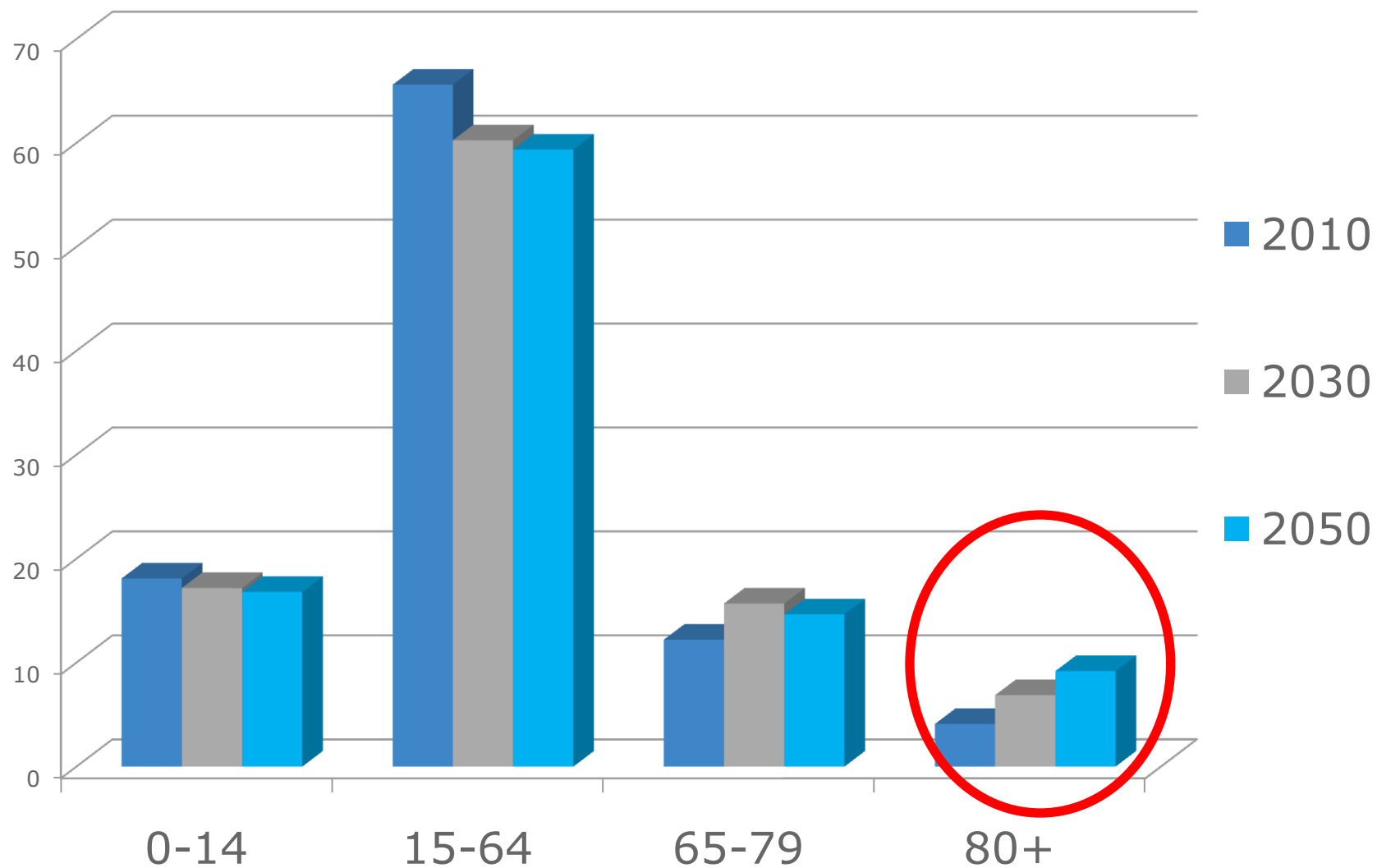

Befolkningen i %

Befolkningen i %

Større behov for hjælp?

3 teorier:

1. Flere leveår med sygdom
2. Udskydelse af tidspunktet for udvikling af helbredsproblemer
3. Større risiko for sygdomme med aldring, men mindre alvorlige sygdomme

Større behov for hjælp?

Kombination af
2 og 3:

Flere raske år og
færre år med
langvarig og
belastende
sygdom.

Living independently at home – Reformer i Europæisk hjemmepleje

Finland (Kröger)

Sverige (Trydegaard & Szebehely)

Norge (Vabø)

Danmark (Rostgaard)

Tyskland (Theobald)

Italien (Gori)

Østrig (Österle)

England (Glendinning)

Irland (Timonen)

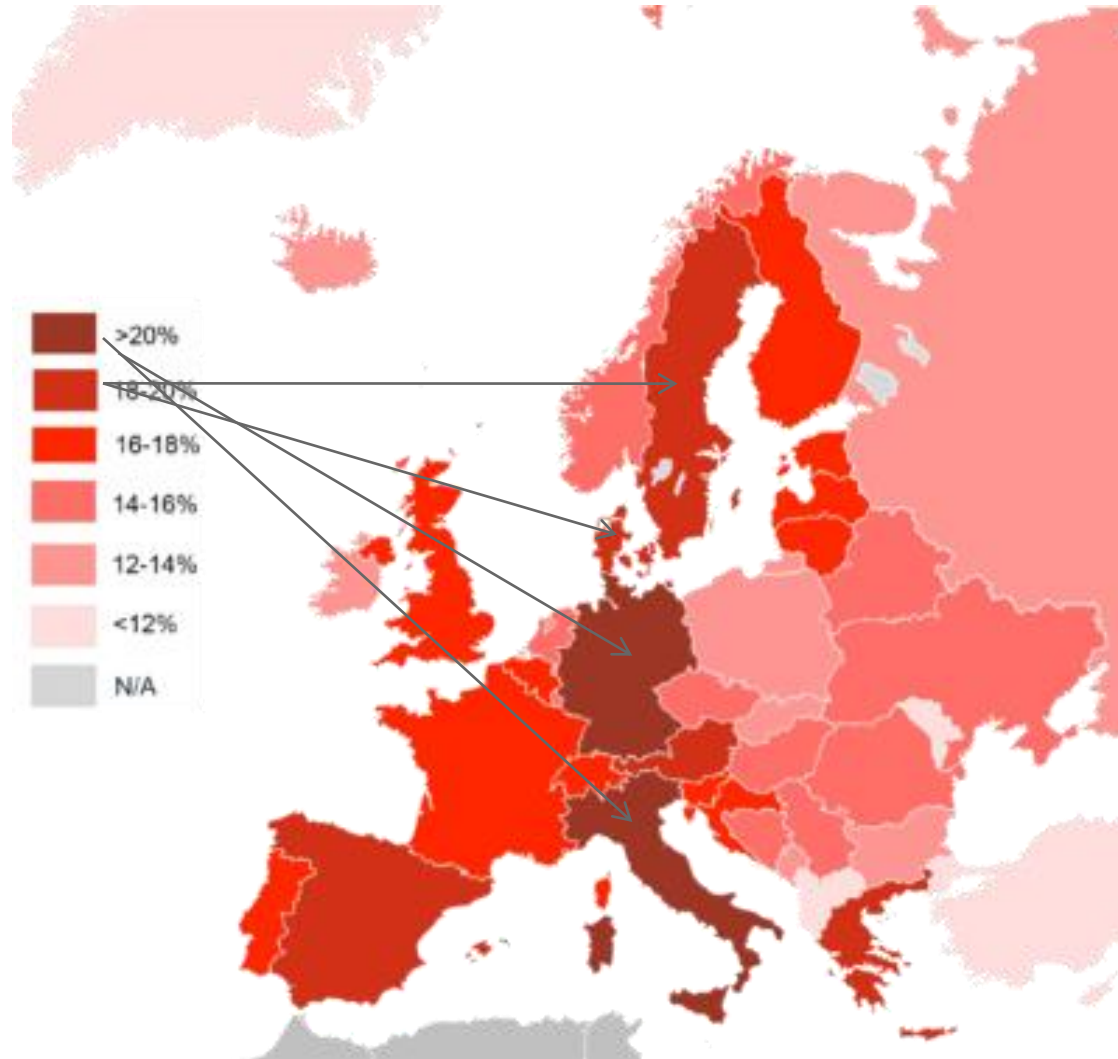
Living independently at home – Reformer i europæisk hjemmepleje

Hvordan har 9 europæiske lande reformeret deres hjemmeplejesystemer i forhold til at opnå:

- Høj kvalitet af omsorg
- Effektive serviceydelser
- Mere individualiserede og brugerfokuserede ydelser
- En optimal balance mellem formel og uformel ansvar for pleje
- At kunne tiltrække og fastholde medarbejdere

Europe, % 65+, 2010

- Demografiske ændringer:
  - Aldring-> forsøg på at finde mere effektive omsorgsløsninger, så længe som muligt..., privatisering, markedsgørelse
  - Compression of morbidity – udskyder behov, men ydelser målrettes også de svageste
  - Ændrede familieformer – mere fokus på uformelle ressourcer
  - Fra handicappet til gammel
  - Mange friske år som pensionist – involvering af de ældre i frivillige aktiviteter
  - Færre varme hænder
- Individualisme og forbrugerisme
- Velfærdsstatskrise

1. Governance
2. Brugerorientering
3. Mekanismer til at styre udgifter og opnå effektivitet
4. Det offentlige vs det private
5. Effektiviseringsstrategier blandt personalet
6. Kvalitetsstrategier
7. Lighed og lige muligheder

Governance:

Lokal-central balance i finansiering, sikring af sociale rettigheder, kvalitetssikring

Ændringer der komme snigende om natten ((Finland halveret hjemmehjælpsdækningen uden nogen debat eller eksplicit strategisk beslutning) Max. brugerbetaling i Sverige

Mekanismer til at styre udgifter og opnå effektivitet

målrette og integrere ydelser, dokumentation, cash

Brugerorientering

Cash (men variation), frit valg, involvering i politikudvikling

Det offentlige vs det private

Marketisering (frit valg og skattefradrag)

Informalisering

Involvering af frivillige

Offentlig involvering i finansiering

Effektiviseringsstrategier blandt personalet

Professionalisering men også introduktion af nye
jobkategorier uden kvalifikationer

Stadig dårligt arbejdsmiljø (Finland stikker ud), lav
løn og lav status (og forskel offt./privat?)

Migranternes indtog i formel og uformel pleje

Kvalitetsstrategier

Nye nationale og lokale

brugertilfredshedsundersøgelser (DK generel tilfredshed og FIN 1/5 utilfredse)

Lighed og lige muligheder

Sociale rettigheder (behovsvurdering, kvalitetsstandarder, cash) men stor lokal variation

Nordiske lande: Selectivisme, bevægelse væk fra universalisme

Andre lande: Omsorgsforsikring -> ny form for universalism?

Nye løsninger, nye udfordringer?

Lokal variation

Fordeling af ansvar for omsorg i velfærdsmikset

Brugeren i en ny og mere magtfuld position. Trekanten mellem bruger, personale og familiemedlem

Selektivisme og opfattelsen af rettigheder og universalisme i de nordiske lande

Ny skillelinje mellem sundhed og omsorg: behov og behovsvurdering nu i den medicinske tankegang

Omsorgsmigration: omsorgskæden og omsorgsunderskuddet, men også udfordringer ift kommunikation, kvalitet og kvalifikationer

Tak for i dag!